

Forslag til ny struktur på modtagelsesområdet - organisering af undervisningen i dansk som andetsprog

18/30348

Beslutningstema

På baggrund af tidligere drøftelse i Børne- og Ungeudvalget har Skole og Uddannelse udarbejdet forslag til fremtidig organisering af undervisning af tosprogede elever med behov for basisundervisning (elever i nuværende modtageklasser, samt elever på 0. årgang, der ikke kan deltage i den almindelige undervisning uden sprogstøtte). Forslaget styrker en fleksibel anvendelse af den samlede ressource til dansk som andetsprog (herefter DSA), og understøtter en generel styrkelse af kvaliteten i arbejdet med tosprogede elever på alle kommunens skoler.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- At Børne- og Ungeudvalget vedtager forslaget om organisering af undervisningen i dansk som andetsprog - DSA.
- At punktet oversendes til endelig vedtagelse i Byrådet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Udvalget for Børn og Unge besluttede den 7. december 2016 den fremtidige organisering af modtagelsesklasser, herunder principper for oprettelse og nedlæggelse af modtagelsesklasser inden for den besluttede ramme.

På Børne- og Ungeudvalgets møde den 16. januar 2019 blev udvalget orienteret om det forventede antal modtagelsesklasser i skoleåret 2019/20. På mødet blev det besluttet, at organiseringen af modtagelsesklasserne skulle drøftes i efteråret 2019.

På Børne- og Ungeudvalgets møde den 13. november 2019 blev udvalget orienteret om det aktuelle og forventede elevtal i 2020 i kommunens modtagelsesklasser samt i ordningen på 0. klassetrin. Samtidig blev der orienteret om, at Skole og Uddannelse havde igangsat en intern evaluering af den eksisterende organisering samt udarbejdelse af oplæg til drøftelse på mødet i Børne- og Ungeudvalget primo 2020.

Den 15. januar 2020 drøftede Børne- og Ungeudvalget den fremtidige organisering af undervisning af tosprogede elever med behov for basisundervisning (nuværende modtageklasse, samt elever på 0. årgang, der ikke kan deltage i den almindelige undervisning uden sprogstøtte). Drøftelsen tog udgangspunkt i gældende lovgivning samt såvel lokale som nationale erfaringer.

Der er ikke noget entydigt svar på, hvilken struktur der er bedst. Der er fordele og ulemper ved både modtagelsesklasser og direkte indskrivning i almenklasser hvor DSA-undervisningen forgår på hold eller som enkeltmandsundervisning parallelt med.

I den nuværende struktur har Svendborg Kommune valgt at oprette modtageklasser på henholdsvis Nymarkskolen og Ørkildskolen. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er der aktuelt et

meget lille antal elever, og der er ikke udsigt til, at dette tal stiger væsentligt i den kommende tid. Der er derfor behov for en struktur, der afspejler de store udsving i antallet af nyankomne elever (aktuelt meget få), og samtidig giver størst mulig fleksibilitet i forhold til anvendelse af ressourcerne, således at man styrker den samlede DSA-indsats i hele Svendborg Kommune bedst mulig.

Skolenavn	Nuværende elevtal	Forventet elevtal efter sommerferien	Økonomi
Ørkildskolen Modtagelsesklasse målrettet 1. – 6. klassetrin	10 elever	6-8	Der tildeles 888.423 kr. til løn og 32.278 kr. til drift af en klasse. Herudover tildeles der 2.881 kr. pr. elev til ledelse og administration
Nymarkskolen Modtagelsesklasse målrettet 7. – 10. klassetrin	1 elev	0 elever	Der tildeles 960.642 kr. til løn og 32.278 kr. til drift af en klasse. Herudover tildeles der 2.881 kr. pr. elev til ledelse og administration.

På baggrund af ovenstående har Skole og Uddannelse udarbejdet et konkret forslag til organisering af undervisningen af tosprogede elever. Det foreslås, at modtageklasserne nedlægges via en overgangsordning, og at man fremover indskrives direkte i almenkolen, samtidig med at man modtager basisundervisning på hold eller som enkeltmandsundervisning.

Der er tale om et forslag, der tager udgangspunkt i en *samlet* tilgang til al undervisning af tosprogede elever, herefter benævnt DSA-undervisningen. Det vil sige, at det både omhandler elever med behov for basisundervisning (nuværende modtageklasser), elever på 0. årgang med behov for sprogstøtte samt elever, der modtager supplerende undervisning i dansk som andetsprog (den DSA undervisning man modtager efter at have forladt modtageklassen).

Forslaget er præsenteret og drøftet med ledelsesrepræsentanter fra de skoler i Svendborg, der har den største andel af tosprogede elever. Der er opbakning til forslaget, og man hilser forankringen af et DSA-team i PPR velkommen, da det er med til at styrke en ensartet, tværfaglig og helhedsorienteret tilgang til DSA-opgaven.

Overordnet fokus for organisering af DSA-undervisning i Svendborg Kommune

Forslag til organisering af DSA-undervisningen i Svendborg Kommune tager udgangspunkt i eksisterende lovgivning samt erfaringer fra andre lande og kommuner. Der er lagt vægt på følgende:

- Organiseringen skal sikre lovmedholdelighed – de tosprogede elever skal modtage en undervisning i dansk som andetsprog, der modsvarer den enkelte elevs behov og forudsætninger.
- Organiseringen skal sikre, at elever med behov for basisundervisning (nuværende elever i modtageklassen) modtager den *uden* for almenundervisningen.

- Organiseringen skal sikre, at eleverne udvikler et tilstrækkeligt sprogligt fundament, der kan bære dem igennem resten af deres skoleliv.
- Organiseringen skal sikre en fleksibel ressourceanvendelse, der afspejler de store udsving i antallet af nytilkomne tosprogede samt skolestartere med behov for basisundervisning.
- Organiseringen skal styrke den enkelte skoles ansvar for opgaveløsningen inden for dansk som andetsprog.
- Organiseringen skal styrke kompetenceopbygningen på den enkelte skole vedrørende undervisningen i dansk som andetsprog.
- Organiseringen skal give mulighed for at fastholde flest mulig af de positive elementer, der er ved den nuværende ordning.

Forslag til overgangsordning 2020-2021

I skoleåret 2020-2021 vil der være tale om en overgangsordning. Det vil sige, at der fortsat vil være en modtageklasse på Ørkildskolen til elever på 1. til 6. klassestrin.

Enkelte elever indskrives direkte i deres almenklasse (efter individuel vurdering) som en prøvehandling. Disse elever vil modtage deres basisundervisning på hold eller enkeltvis.

På 7. til og med 10. årgang vil der være direkte indskrivning, grundet det lille elevtal. Dette vil gælde både i overgangsordningen og i den endelige ordning. Da der typisk er tale om sent ankomne unge, vil det blive nødvendigt med særligt tilrettelagte forløb. Undervisningen af disse elever varetages af DSA-teamet (se nedenfor) i samarbejde med skolens egne DSA-vejledere.

Forslag til endelig organisering af DSA-undervisning i Svendborg Kommune

Fra skoleåret 2021-2022 vil alle nyankomne tosprogede elever blive indskrevet direkte på deres distriktsskole. Det vil sige, at alle skoler i Svendborg Kommune vil blive medansvarlig for både basisundervisning (nuværende modtageklasser) og supplerende undervisning af deres tosprogede elever (Varetages allerede i dag af skolernes DSA-vejledere).

Skolerne tildeles fortsat, som det er tilfældet i dag, en ressource til arbejdet med dansk som andetsprog/DSA. Derudover vil skolen vil modtage 50.000 kr. pr. nyankomne tosprogede elev, der indskrives direkte. Dette beløb skal dække ekstra mødeaktivitet, indkøb af devices m.v.

For at understøtte skolernes DSA-arbejde, både i overgangsordningen og i den endelige organisering, foreslås det, at der oprettes to pædagogiske konsulentstillinger i PPR med en DSA-profil - et kommunalt DSA-team. Teamet suppleres med yderligere en pædagogisk DSA-konsulent, når modtageklassen på Ørkildskolen nedlægges pr. 1. aug. 2021.

DSA-teamet vil varetage store dele af den intensive basisundervisning ude på skolerne, når der ankommer nye elever, men det vil ske i tæt samarbejde med skolens egne DSA-vejledere, der gradvist overtager opgaven.

DSA-teamet finansieres af ressourcerne til nuværende modtageklasse på Nymarkskolen samt den nuværende stilling målrettet DSA-basisundervisning på 0. årgang.

Det vil variere hvordan DSA-teamet deler sin tid mellem basisundervisning og supplerende dansk. Når der er nyankomne elever og ved skolestart, hvor der er 0.klasser med behov for basisundervisning, vil basisundervisningen fylde mest.

På andre tidspunkter af året vil det være supplerende dansk og kompetenceudvikling på skolerne, der fylder mest. DSA-teamet skal derfor udvise en høj grad af fleksibilitet i deres opgaveløsning, som det fremgår af opgavelisten nedenfor:

DSA-teamet får følgende opgave:

- Gennemføre en indledende afdækning (screening) af nyankomne elevers ressourcer forudsætninger og behov med henblik på at afdække omfanget af basisundervisning
- Oprette en elektronisk mappe for hver elev med behov for basisundervisning, der kan følge barnet resten af skoleforløbet.
- Afholde opstartssamtale med modtagne distriktsskole samt forældre til den konkrete elev.
- Gennemføre og understøtte basisundervisning for nyankomne elever fra 0. til 6. klasse på distriktsskolen i forbindelse med direkte indskrivning i tæt samarbejde med ledelse, den lokale DSA-vejleder og klassens lærere og pædagoger.
- Gennemføre og understøtte undervisning på distriktsskolerne af alle elever på 0. årgang med behov for basisundervisning.
- Gennemføre og understøtte undervisning på distriktsskolerne af alle nytilkomne elever på 7. til 10. årgang med behov for basisundervisning i samarbejde med de lokale DSA-vejledere, Interkulturelt team og eventuelt eksterne parter.
- Understøttelse af ledere, DSA-vejledere, lærere og pædagoger på alment skoler, når eleven ikke længere har behov for basisundervisning, og derfor overgår til at få supplerende DSA undervisning.
- Kompetenceudvikling af ledere, DSA-vejledere, lærere og pædagoger på distriktsskolerne med fokus på samskabelse og co-teaching.
- Ledelse af DSA-netværket i samarbejde med Interkulturelt team.

Supplerende fokuspunkter

Ud over ovenstående vil det kommunale DSA-team og Interkulturelt team have fokus på følgende udviklingspunkter:

- Klarhed over de lovgivningsmæssige rammer.
- Ensartet visitation/afdækning af nyankomne elevers ressourcer.
- Valg/udvikling af fælleskommunal elevhandleplan for alle elever, der modtager basisundervisning.
- Brug af frivillige nationale test i dansk som andetsprog.
- Styrket systematisk forældresamarbejde.
- Systematisk samarbejde mellem Familieafdelingen, PPR og Interkulturelt Team.
- Fortsat kompetenceudvikling på tværs af basisundervisning og supplerende undervisning i dansk som andetsprog med inddragelse af DSA-netværk.

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser**Nuværende tildeling til modtagelsesområdet:**

Skole	Økonomi
0.klasse ordning	Der tildeles Ørkildskolen 391.761 kr. til understøttelse af opgaveløsningen med flersprogede børn i 0. klasser. Derudover er der afsat 51.160 kr. til Interkulturelt Team under dagtilbudsområdet, til understøttelse af opgaven.
Ørkildskolen Modtageklasse målrettet 1.- 6. klassetrin	Der tildeles 888.423 kr. til løn og 32.278 kr. til drift af en klasse. Herudover tildeles der 2.881 kr. pr. elev til ledelse og administration
Nymarkskolen Modtageklasse målrettet 7. -10.klassetrin	Der tildeles 960.642 kr. til løn og 32.278 kr. til drift af en klasse. Herudover tildeles der 2.881 kr. pr. elev til ledelse og administration.
I alt	2,356 mio. kr.

Herudover tildeles 4,911 mio. kr. til DSA supplerende undervisning på skolerne. Budgettet fordeles efter andel af elever med anden herkomst.

Forslag til ny model:**Overgangsordning i skoleåret 2020/2021**

En modtageklasse på Ørkildskolen: Tildeling pr. klasse 888.423 kr. + drift 32.278 kr. samt 2881 kr. pr. elev, i alt	945.505 kr.
DSA-team: 1,7 pædagogisk/DSA-konsulenter i PPR inklusive nuværende ressource til 0. klasse	975.025 kr.
Budget reserveret til op til 3 nyankomne elever*	150.000 kr.
Interkulturelt Team	51.160 kr.
I alt	2.121.690 kr.

Skoleåret 2021/2022 og frem

DSA-team: 2,7 pædagogiske/DSA- konsulenter i PPR, inklusive nuværende ressource til 0. klasse	1.545.325 kr.
Budget reserveret til op til 10 nyankomne elever*	500.000 kr.
Interkulturelt Team	51.160 kr.
I alt	2.096.485 kr.

* Skolerne modtager 50.000 kr. det første år til nyankomne elever.

Budgettet tilpasses løbende, afhængigt af antallet af elever.
Eventuelle uforbrugte midler som følge af færre elever, med behov for DSA-basisundervisning, indgår i det samlede budget til mangfoldige læringsmiljøer.

I perioder med få nyankomne elever med behov for DSA-basisundervisning vil DSA-teamet udføre pædagogisk understøttelse på skolerne af deres arbejde med supplerende DSA undervisning/mangfoldige læringsmiljøer.

Budget til den foreslåede model er ca. 260.000 kr. lavere end nuværende budget til modtagelsesområdet. Disse midler foreslås at indgå i det samlede budget til mangfoldige læringsmiljøer.

Herudover tildeles 4,911 mio. kr. uændret til DSA-undervisning på skolerne, som ved nuværende model. Budgettet fordeles efter andel af elever med anden herkomst, og tildeles sammen med almentildeling og tildeling til mangfoldige læringsmiljøer.

Beslutning i Børne- og Ungeudvalget den 06-05-2020

Godkendt og oversendes til Byrådet.

Beslutning i Byrådet den 26-05-2020

Godkendt.

BILAG: